

Na Bagdád nebo na Bělehrad

psáno pro Lidové noviny v únoru 2003, nezveřejněno

My levicovní intelektuálové – jak libozvučná nadávka v kontextu naší historie – teď dostáváme v Lidových novinách nafrak. Jsme naivní, pochybovační, nespolehliví, hrozně se bojíme. Čehože? Války s Irákem přece!

Naivní ne. Pochybovační ano. Nikdo nám zatím neřekl jak dopadlo tak propagované (a oslavované) první kolo „války“ proti terorismu v Afganistánu, kolik bylo mrtvých civilistů, jak to, že námi (Západem) dosazená vláda kontroluje jen malé procento země.

A pak je tu ta nafta, čert jí vem. My intelektuálové souhlasíme, že množství oleje v zemi určité země není argumentem proti jejímu napadení. Ale přece by se nám líp podepisovaly dopisy, kdyby Irák byl bohatý – řekněme na čedič nebo na kokosové ořechy. Nějak se mi nechce věřit představě, že George W. Bush přijede na první návštěvu do svobodného Iráku a slavnostně předá naftové bohatství iráckému lidu. Nám, kdysi bedlivým čtenářům Rudého práva to trochu zavání.

Jsme také podezřívaví (jak typické). A tak naschvál šťouráme do jasných věcí. Koho to vlastně chce Saddám napadnout? Irán, Kuvajt, Spojené státy, Izrael? Zdá se nám, že největší nebezpečí hrozí Izraeli – v případě, že Spojené státy na Irák zaútočí a irácká armáda odpoví nějakým zoufalým, ale vojensky naprosto neúčinným aktem pomsty.

Bojíme se? Je nepochybné, že irácký režim vyráběl chemické zbraně a pokoušel se o výrobu biologických (myslím, že spíše snil o možnostech výroby zbraní jaderných). Je ale namístě se ptát, o kolik se zmenší nebezpečí napadení USA (Francie, České republiky, Islandu) těmito zbraněmi, dobudeme-li Irák a zabijeme přitom dvacet nebo třicet tisíc domorodců? Říkám, že naše situace se nijak nezlepší. Možností záškodnického napadení technologizované společnosti je tolik, že jeden Saddám sem, jeden tam. Kdyby dnes někdo vyráběl záludné bakterie a viry dvacet kilometrů za Prahou, neměli bychom o tom ani tušení.

Ale hlavně vážení komentátoři v Lidových novinách, hlavně racionálně uvažujeme (jak netypické) a tak nechceme válku v Iráku vedenou Spojenými státy americkými bez podpory Organizace spojených národů. Ano víme, byla tu už jakási Panama a Grenada. Ale – byla studená válka a státy amerického kontinentu byly vždy tak trochu pod protektorátem USA. V Iráku je to jinak. Nebude-li zásah jednoznačně posvěcen – přinejmenším tak jako operace Pouštní bouře – bude jakkoli úspěšná akce (a všichni víme, že Američani vyhrají) ve většině světa interpretována jako svévole, jako akt nekritické, zpupné moci. Akt, jehož hlavním smyslem je ukázat, kdo je na této planetě pánem. Akt vlády, která chce kompenzovat vnitropolitické problémy ohromujícím vítězstvím nad světovým zloduchem. Za jakou cenu?

Tak to bude vidět nejen miliarda muslimů, ale další miliony obyvatel této planety. Naše – míním tím euroatlantickou civilizaci – pozice není v dnešním světě nijak pevná. To, co my nazýváme jako drobné excesy liberálně demokratického systému, vnímají ostatní jako jeho zásadní nedostatky. Bude-li podniknuta akce proti Iráku bez konsenzu mezinárodního společenství, učiníme tím náš způsob řízení věcí pro většinu obyvatel této planety definitivně nepřijatelným. Po dopadu prvních amerických bomb na Bagdád vyjde Usáma ze své jeskyně a vypálí oslavnou dávku z kalašnikova.